Peter Elias Olsen Alvenes
og
noen av forfedrene hans

NMF-2002

Petter Elias Olsen Alvenes

(I de ulike kildene er navnet hans skrevet Peder, Peter, Petter. Her skriver vi navnet hans slik han selv pleide å skrive det.)

Petter Alvenes var født på Alvenes i Nordfold den 24.januar 1868. Foreldrene hans het Ole Karlsen og Anne Mikalsdtr. Foruten Petter fikk de 7 barn, ei jente og 6 gutter. Petter ble konfirmert i 1883.

I ungdomsåra fikk Petter noe "ugreie" med den høyre foten, og i 17-års alderen måtte foten amputeres like nedenfor kneet. Men Petter ble ikke sittende uvirksom av den grunn. Han laget seg en kunstig fot, og med grundig trening fungerte det hele etter en tid så bra at man knapt kunne se at han haltet.. Dessuten kunne han svinge seg rundt og gå på hendene, og han viste visstnok gjerne sin ferdighet i dette ved blant annet å bære en bøtte vann på foten mens han gikk på hendene!
Han var med på alt arbeidet både i skogen og i båten, og han ble holdt for å være en dyktig arbeidskar. – Men han ville utdanne seg til skomaker, og han begynte så i skomakerlære hos Forsgren i Bodø. Senere tok han også flere kurs i faget både i Trondheim og i Sverige. Og skomaker ble han!
Men selv om han ble skomaker, kunne han ikke ta ordene "skomaker, bli ved din lest" helt bokstavelig. Allerede i ung alder hadde han vært høvedsmann på en fembøring under lofotfisket, og gjennom hele livet ønsket han å skape gode og trygge økonomiske forhold for familien. Derfor var han i mange år å finne på lofotfiske vinters tid, og han var også med på fiske ved Island.

Kjerringøy

En gang i 1890-åra flyttet han til Kjerringøy, bygde seg hus der og drev som skomaker. Folketellingen for år 1900 anfører at det jordstykket han hadde bygd huset sitt på i Kjerringøy, var utgått fra gården Svehaug, men stedet er i ettertid mest kjent under navnet Pettersletta.

På Kjerringøy ble han kjent med Laura Marie Johnsdtr. Hun var fra Beiarn, men var da i tjeneste hos presten i Kjerringøy, og i 1897 ble Laura og Petter gift i Kjerringøy kirke. Deres forlovere var pastor J.Selmer og gårdbr. Julius Larsen, Alsos.
Ifølge den nevnte folketellingen for Kjerringøy er "Peter Elias Olsen Alvenes" under "Yrke" benevnt som "Skomager, husmand", og "Laura Marie Johnsdtr" benevnt som "Husmandskone". Videre er følgende barn oppført i folketellingslista: "Kitty Otelia Alvenes, John Amandus Alvenes, Borgny Alvenes". - Laura og Petter fikk imidlertid flere barn både mens de bodde på Kjerringøy og etter at de hadde flyttet til Lakså.

Til Lakså

To av brødrene til Petter, Ole og Hans, hadde kjøpt en gård på Lakså. Men sommeren 1906, bare noen dager før Ole skulle gifte seg, druknet han i Finneidstrømmen i Salten idet han prøvde å redde ei jente som var falt i sjøen. Jenta ble berget, men Ole omkom. Etter relativt kort betenkningstid bestemte Petter seg for å overta Oles del av gården på Lakså. Ett av Petters argument for å overta gården skulle visstnok ha vært at på

Kjerringøy hadde barna lite å ta seg til, og han ville ikke at de skulle bli dagdrivere. På gården skulle de få nok å gjøre både i fjøset, på jordet og i skogen.

Flyttingen fra Kjerringøy til Lakså foregikk med en listerbåt, og Kitty, som da var ca. 8 år gammel, kunne enda på sine gamle dager blant annet huske at kua Holland var med på den ferden.
På Lakså drev Petter som skomaker og gårdbruker, og han drev fremdeles fiske. Under lofotfiske var han ofte stasjonert på Moskenes – det var i alle fall der han en gang fikk storbesøk i påsken. Det var Laura som hadde tatt turen nordover for å besøke Petter i høytiden, og samtidig besøkte hun sin søster, Lina, som bodde på Moskenes.
Det fortelles at Laura og Petter mange ganger senere mintes med latter og bemerkninger den kirketuren de da hadde i Lofoten. Da Laura og Petter skulle iføre seg antrekk som passet til kirkegang selveste påskesøndag, viste det seg at Petter ikke hadde sko som passet til den kunstige foten. I mangel av skomakerverktøy under sitt opphold i Lofoten måtte skotøyets passform til den kunstige foten ordnes på en noe original måte. Og da Laura og Petter spaserte til Moskenes-kirken, kunne man jo ikke unngå å legge merke til at på den ene foten hadde Petter en sko, og på den andre foten hadde han en hjemmelaget lugg. Å - hvor Laura og Petter moret seg der de spaserte arm i arm og nøt spørrende og forundrede blikk fra andre som også var på kirkevei!

Selvsagt var ikke dagene alltid fylt med bare glede og munterhet, det var nok også mye arbeid, slit og savn i Laura og Petters hverdag, men de kom seg alltid over kneiken. – Kanskje gjorde de som Terje Viken - "Han sturte en dag, kan hende to, så ristet han sorgen av.." Og kanskje var det igjen den gode replikken og latteren som hadde gjort underverker!

Laura og Petter fikk et langt samliv, og han var i arbeid i skomakerverkstedet helt til det siste, men den 17.juli 1951 "tikket hans hjerte i stå" hjemme på Lakså.

Petters søsken

1. Johan K. 1856-1860
2. Mikal J 1858
3. Johan P. 1862-1878
4. Teodor 1864-1905
5. Hans 1872-1917
6. Anna 1876-1962
7. Ole 1879-1906

Kilder:
Kirkebøker, folketelling år 1900, bygdebøker, intervju med Kitty Flakstad og Oddrun Tverelv

Hustomta etter Petterstua i Alsos.

Petter Skomaker

Ca. 100 m nord for Alsosbrua på Kjerringøy, på østsiden av veien, ligger en slette på ca. 1 mål. Godt skjult mellom einer og kratt ligger rester av en grunnmur på ca. 5x5 m, og forteller sin vemodige historie om en fraflyttet boplass.

Dette stedet var en yndet lekeplass for barna. Det ble sagt at vi lekte på Petterplassen, eller Pettermuren. En gang har det bodd en familie har, mannen ble kalt Petter skomaker og kona Laura. Mannens riktige navn var Petter Alvenes. Hvis man ikke vet hvor plassen er kan man godt kjøre forbi på ca. 10 m avstand uten å bli oppmerksom på muren.

I den senere tid har det begynt å male i hodet, går det ikke an å finne ut noe om ham, skal det finnes slektninger eller noen som vet noe? Jeg kontaktet Bjørg Jensen, Fjære. Hun sa dette kom litt brått på, så hun bad om betenkningstid. Etter noen dager ringte hun tilbake og kunne fortelle at det skulle være en slektning eller etterkommer fra ham i Valnesfjord, en dame som hette Oddrun Tverelv. Neste stopp var telefonkatalogen og der fant jeg navnet, og ringte. Hun hørtes veldig grei og klar i stemmen, men var litt lavmælt til å begynne med, men da jeg la fram mitt ærend ble stemmen hevet. Da kunne hun fortelle at hun var datter til Petter Alvenes. Tenk for et treff. Hun var veldig koselig å snakke med og kunne gi en masse opplysninger.

Petter Alvenes var født i 1868. Gift med Laura Johnsen fra Beiarn, født i 1871.

De flyttet til Kjerringøy og giftet seg i Kjerringøy kirke den 30/12-1897. De fikk 6 barn. De 3 førstefødte var født på Kjerringøy. Den yngste er Oddrun Tverelv, som også er siste gjenlevende av barna. Hun vil i år feire sin 84 -års dag. Vi gratulerer.

Petter fikk sin skomakerutdannelse i Bodø, hos skomakermester Forsberg. Dette yrket tok han godt vare på og ble en ettertraktet skomaker og høstet mange lovord for sitt arbeide. De bodde i huset sitt på «sletta» til de i 1907 flyttet til Laksåa i Nordfold.

Foreldrene til Petter Alvenes var Ole Karlsen fra Nævelen og Anne Marie MIkalsdatter fra Storli. Petter døde 17.juli 1951 og kona Laura døde 7.6.1954.

T.L.

Fra barnedåpen til familiens 2.

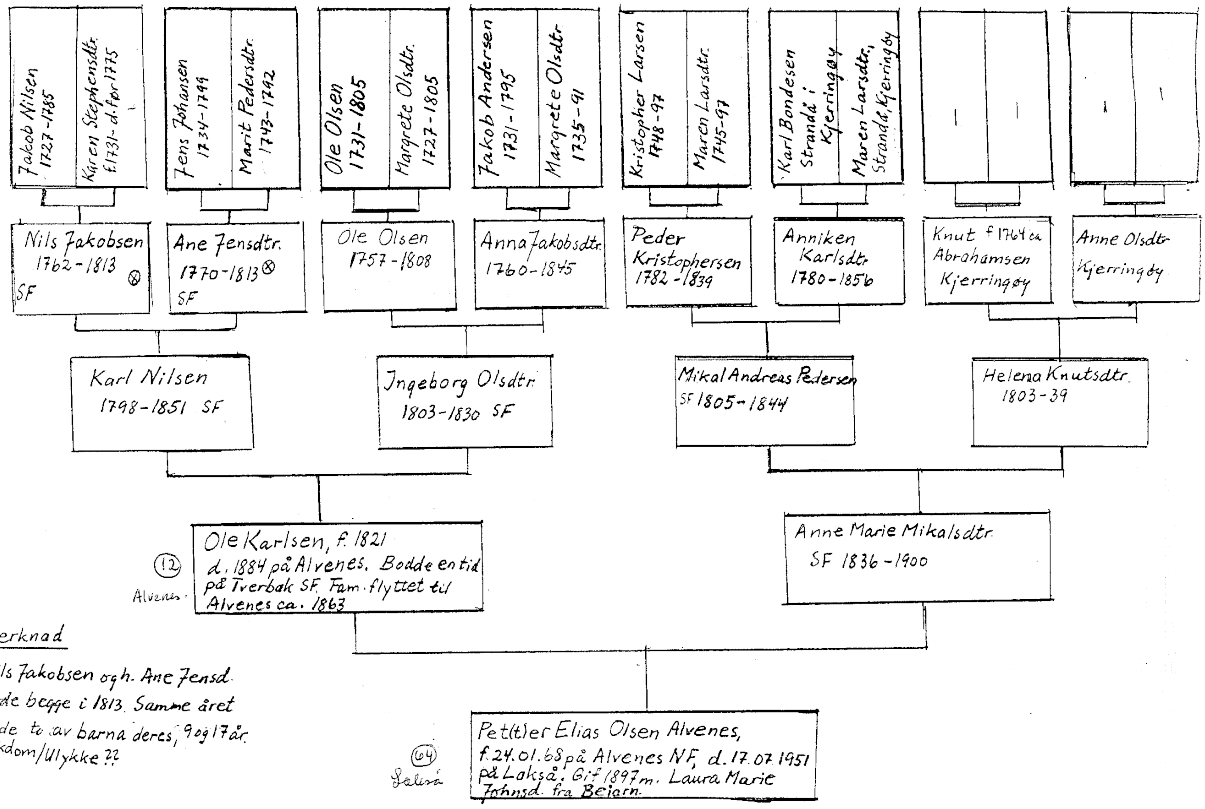

Merknad

Nils Jakobsen og h. Ane Jensd. døde begge i 1813. Samme året døde to av barna deres, 9 og 17 år. Sykdom/Ulykke ??